

Nhận diện âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch chống phá hai kỳ Đại hội Đảng và yêu cầu xây dựng thể trận truyền thông chủ động

PGS, TS. ĐINH THỊ THU HẰNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Email: dinhthuhang2@gmail.com

TS. NGUYỄN THỊ THU

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Email: nguyenthuptk28@gmail.com

Nhận ngày 7 tháng 2 năm 2026; chấp nhận đăng tháng 3 năm 2026.

Tóm tắt: Bài viết phân tích sự biến đổi về âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch trước thềm Đại hội XIII và XIV của Đảng trong bối cảnh môi trường truyền thông số phát triển mạnh mẽ. Trước Đại hội XIII, hoạt động chống phá chủ yếu mang tính đối đầu trực diện, bộc lộ rõ chủ thể và nguồn phát, tập trung xuyên tạc công tác nhân sự, bôi nhọ lãnh đạo và phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng; vì vậy tương đối dễ nhận diện và phản bác. Sang giai đoạn trước Đại hội XIV, các thủ đoạn này được nâng cấp nhờ sự hậu thuẫn của công nghệ AI, thuật toán nền tảng và mô hình phát tán phân tán, ẩn danh, chuyển từ công kích trực diện sang dẫn dắt mềm, tấn công vào niềm tin xã hội một cách âm ỉ, dài hạn, thông qua việc lồng ghép nội dung chính trị với các vấn đề xã hội, khai thác cảm xúc và khoảng trống thông tin. Từ thực tiễn đó, bài viết khẳng định yêu cầu cấp thiết phải xây dựng thể trận truyền thông chủ động, chuyển từ tư duy bị động ứng phó sang tư duy chiến lược: Dự báo sớm kịch bản chống phá; lấp đầy khoảng trống thông tin bằng nội dung chính thống kịp thời, dễ tiếp cận; phản bác bằng luận chứng khoa học gắn với chuẩn mực đạo đức truyền thông; tăng cường phối hợp liên ngành và toàn xã hội; đồng thời hoàn thiện pháp lý và nâng cao “sức đề kháng” truyền thông của công chúng. Đây được xem là giải pháp căn cơ, bền vững nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh truyền thông số và AI phát triển nhanh, phức tạp hiện nay.

Từ khóa: tin giả chống phá đại hội Đảng; nhận diện âm mưu, thủ đoạn mới của các thế lực thù địch; xây dựng thể trận truyền thông chủ động.

Abstract: This article analyzes the evolution of hostile forces' schemes and tactics aimed at undermining the 13th and 14th National Party Congresses in the context of a rapidly expanding digital media environment. Prior to the 13th Congress, such activities were largely characterized by direct confrontation, with clearly identifiable actors and sources, focusing on distorting personnel work, defaming leadership, and denying the Party's leadership role; therefore, they were relatively easy to detect and counter. In the lead-up to the 14th Congress, however, these tactics have been significantly upgraded through the support of AI technologies, platform algorithms, and decentralized, anonymous dissemination models. The approach has shifted from direct attacks to subtle manipulation, gradually eroding social trust over the long term by embedding political content within social issues, exploiting emotions, and taking advantage of information gaps. From this reality, the article emphasizes the urgent need to build a proactive media strategy, shifting from a reactive mindset to a strategic one. This includes: early forecasting of hostile scenarios; filling information gaps with timely and accessible official content; countering misinformation with scientific arguments aligned with media ethics; strengthening cross-sectoral and whole-of-society coordination; and improving legal frameworks while enhancing public media resilience. These are considered fundamental and sustainable solutions for safeguarding the Party's ideological foundation in the current context of rapidly evolving and complex digital media and AI.

Keywords: disinformation targeting Party Congresses; identifying new hostile tactics; proactive media strategy.

1. Đặt vấn đề

Đại hội Đảng là sự kiện chính trị trọng đại của đất nước, nên luôn là trọng tâm trong chiến lược chống phá của các thế lực thù địch. Trước thềm Đại hội XIII (2021), các hoạt động chống phá đã diễn ra tinh vi, núp bóng “phản biện”, “góp ý”, “tự do ngôn luận”, kết hợp công nghệ số và mạng xã hội để tạo hiệu ứng lan truyền nhanh, khó kiểm soát. Đến trước Đại hội XIV (2026), mức độ chống phá càng phức tạp hơn khi được tổ chức bài bản, có kịch bản, có mục tiêu rõ ràng, tận dụng thuật toán và nền tảng xuyên biên giới nhằm làm nhiễu loạn không gian thông tin, xuyên tạc đường lối, công tác nhân sự và kích hoạt tâm lý nghi ngờ trong xã hội; đặc biệt nguy hiểm là xu hướng “phi chính trị hóa” thủ đoạn, ẩn dưới vỏ bọc học thuật, phản biện xã hội để từng bước làm xói mòn niềm tin chính trị.

Thực tiễn đó đòi hỏi phải nhận diện đúng, trúng, kịp thời các âm mưu, thủ đoạn mới, qua đó chuyển từ tư duy bị động ứng phó sang chủ động kiến tạo và dẫn dắt dư luận. Xây dựng thể trận truyền thông chủ động không chỉ nhằm phản bác thông tin sai trái, thù địch, mà quan trọng hơn là hình thành vùng thông tin tích cực, củng cố niềm tin xã hội và khẳng định tính chính danh, khoa học, thực tiễn trong đường lối, chủ trương của Đảng.

2. Nội dung

Bài viết sử dụng cách tiếp cận định tính kết hợp định lượng để nhận diện mức độ, tính chất nội dung chống phá của các thế lực thù địch trên không gian mạng.

Các phương pháp nghiên cứu được sử dụng là phương pháp nghiên cứu trường hợp, cụ thể nghiên cứu tin giả chống phá trước thềm Đại hội XIII và Đại hội XIV của Đảng. Bên cạnh đó, tác giả sử dụng phương pháp quan sát không tham dự kết hợp phân tích - tổng hợp - so sánh, để nhận diện cụ thể nội dung, tính chất, mức độ, phương thức chống phá của các thế lực thù địch. Từ đó, bài viết đặt ra các yêu cầu cấp thiết về xây dựng thể trận truyền thông chủ động.

2.1. Những thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch trước thềm Đại hội XIII và XIV của Đảng

Trước thềm Đại hội XIII, không gian mạng Việt Nam đã đạt mức độ phổ cập cao, song về bản chất vẫn vận hành chủ yếu theo mô hình mạng xã hội phân phối mở. Trong mô hình này, việc tiếp cận thông tin của công chúng phần lớn dựa trên các mối quan hệ theo dõi trực tiếp: người dùng chủ động “theo dõi”, “kết bạn”, truy cập các fanpage, blog, kênh YouTube quen thuộc; luồng

thông tin vì vậy mang tính tương đối tuyến tính, có thể truy vết nguồn phát và nhận diện chủ thể truyền tải. Chính trong bối cảnh đó, các hoạt động chống phá trước Đại hội XIII bộc lộ, với các chủ thể quen thuộc, các kênh truyền thông tiếng Việt đã định danh (BBC, RFA, VOA, Việt Tân...), cùng hệ thống fanpage, blog cá nhân hoạt động công khai. Tin giả, thông tin sai lệch và các luận điệu xuyên tạc tuy đa dạng về nội dung, nhưng nhìn chung vẫn thể hiện rõ tính đối đầu, phủ định trực diện vai trò lãnh đạo của Đảng, công kích công tác nhân sự và xuyên tạc nền tảng tư tưởng. Chính vì tính “hiển lộ” này mà nhiều chiến dịch chống phá có thể được phát hiện, bóc tách và phản bác tương đối kịp thời.

Tuy nhiên, bước sang giai đoạn trước Đại hội XIV, môi trường truyền thông số đã chuyển sang một trạng thái phát triển mới về chất, với 3 đặc trưng nổi bật: Nền tảng hóa, thuật toán hóa và AI hóa. Trong hệ sinh thái này, quyền lực phân phối thông tin không còn nằm chủ yếu ở chủ thể phát nội dung, mà dịch chuyển mạnh sang các nền tảng số và hệ thống thuật toán đề xuất. Người dùng không nhất thiết phải “theo dõi” một kênh cụ thể để tiếp cận nội dung chống phá; thay vào đó, các nội dung này có thể được “đề xuất”, “gợi ý”, “tự động xuất hiện” trong dòng chảy thông tin cá nhân hóa. Sự chuyển dịch này tạo điều kiện cho các chiến dịch chống phá vận hành theo logic phi tập trung và ẩn danh, khiến việc truy vết nguồn phát, nhận diện chủ thể và đánh giá mức độ tác động trở nên khó khăn hơn nhiều so với giai đoạn trước Đại hội XIII.

Nội dung và thủ đoạn chống phá của thế lực thù địch trước thềm Đại hội XIII

Hoạt động chống phá của các thế lực thù địch trên không gian mạng thời gian này tập trung cao độ vào các vấn đề chính trị trung tâm của Đảng và Nhà nước, thể hiện rõ tính đối kháng, trực diện và bộc lộ chủ thể, nhằm tạo ra nhiễu loạn thông tin trong thời điểm nhạy cảm. Các nội dung xuyên tạc chủ yếu gồm:

Thứ nhất, xuyên tạc công tác nhân sự và quy trình tổ chức đại hội, đặc biệt là các nội dung liên quan đến nhân sự cấp cao. Các luận điệu như “đấu đá phe phái”, “thanh trừng nội bộ”, “chia ghe quyền lực” xuất hiện với mật độ dày đặc trên các trang, kênh chống phá, nhất là trong giai đoạn sau các Hội nghị Trung ương 12, 13 và 14. Thủ đoạn phổ biến của các đối tượng là chuyển hóa các vụ việc xử lý cán bộ vi phạm pháp luật thành bằng chứng giả tạo cho mâu thuẫn nội bộ, từ đó phủ nhận nguyên

tắc tập trung dân chủ, kỷ luật, kỷ cương của Đảng.

Đầu tháng 10/2020, Hội nghị Trung ương 13 vừa khai mạc với một số nội dung thảo luận về kinh tế xã hội, về dự thảo văn kiện trình đại hội và công tác chuẩn bị nhân sự ban chấp hành khóa tới. Ngay lập tức kênh Việt Tân đã có những phỏng đoán vô căn cứ thông qua clip: “Tiết lộ danh sách ứng viên Bộ Chính trị và Ban Bí thư sẽ đưa ra tại Hội nghị 13”.

Trong thời gian này cũng xuất hiện tài khoản Youtube có chuyên mục riêng với tên gọi “Đại hội XIII” với hàng trăm video được đăng tải, phần lớn là những thông tin bị cắt dán, gán ghép, lồng vào đó là những góc nhìn sai lệch, xuyên tạc về công tác chuẩn bị nhân sự Đại hội XIII, “phân tích”, suy đoán về công tác nhân sự, kiểu như ai sẽ vào “tứ trụ” ở Đại hội XIII, ai sẽ là “trường hợp đặc biệt” vào Bộ Chính trị, rồi chân dung Tổng Bí thư, chân dung Thủ tướng nhiệm kỳ mới, liệu có tiếp tục nhất thể hóa chức danh Tổng Bí thư, Chủ tịch nước... Thậm chí, chúng còn trắng trợn xuyên tạc “Nhân sự Đại hội XIII: Quyết đấu trước hội nghị TW 14”... Các cơ quan chức năng chỉ rõ, Việt Tân chính là tổ chức đứng đằng sau điều khiển, chỉ huy và thực hiện các hoạt động chống phá này.

Đây là dạng tin giả có mức độ lan truyền cao trong thời gian gần, do đánh trúng tâm lý tò mò và nhu cầu “giải mã hậu trường chính trị” của một bộ phận công chúng. Tuy nhiên, nội dung này thường thiếu hệ thống lập luận chặt chẽ, chủ yếu dựa trên suy đoán, tin đồn và nguồn dẫn không kiểm chứng.

Thứ hai, bôi nhọ, hạ uy tín cá nhân lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đặc biệt là những nhân vật được dư luận quan tâm trong quá trình chuẩn bị đại hội. Thủ đoạn thường được sử dụng là cắt ghép phát ngôn, xuyên tạc lời nói, dựng lên các “hồ sơ giả” hoặc thổi phồng sai phạm cá nhân chưa được kiểm chứng. Đặc điểm nổi bật của dạng thủ đoạn này trước Đại hội XIII là tính cá nhân hóa cao nhưng kỹ thuật còn tương đối thô sơ. Nội dung chống phá thường được phát tán qua các blog, fanpage, tài khoản Facebook, YouTube mang dấu hiệu chống đối rõ ràng, với văn phong cực đoan, cảm tính, dễ bộc lộ động cơ chính trị.

Thứ ba, phủ nhận nền tảng tư tưởng và vai trò lãnh đạo của Đảng. Các luận điệu quen thuộc như đòi “đa nguyên, đa đảng”, “bỏ Điều 4 Hiến pháp”, “phi chính trị hóa lực lượng vũ trang” được lặp đi lặp lại trên nhiều nền tảng, đặc biệt là các trang, kênh truyền thông đối

ngoại tiếng Việt. Các thế lực thù địch cố xúi các hoạt động núp dưới bóng “xã hội dân sự”, “bảo vệ nhân quyền”; lợi dụng việc góp ý dự thảo các văn kiện để tung tin bôi nhọ hình ảnh đất nước, phủ nhận thành quả cách mạng, xuyên tạc sự thật, công kích mục tiêu lý tưởng, vai trò lãnh đạo của Đảng và con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội. Qua một vài trang mạng chúng kêu gọi rằng: “Đại hội XIII là thời cơ để Việt Nam đổi mới chính trị theo chế độ đa nguyên chính trị, *đa đảng đối lập*”...

Như vậy, nội dung và thủ đoạn chống phá trước thềm Đại hội XIII mang đặc trưng của giai đoạn chống phá đối đầu trực diện, trong đó mục tiêu chính là tạo ra sự hoang mang, nghi ngờ và nhiễu loạn thông tin trong thời điểm cao điểm chính trị. Các thủ đoạn tuy đa dạng về hình thức, nhưng nhìn chung còn lộ diện về chủ thể, đơn tuyến về diễn ngôn. Chính những đặc điểm này đã tạo nên sự khác biệt căn bản giữa giai đoạn trước Đại hội XIII và giai đoạn trước Đại hội XIV, khi hoạt động chống phá không còn dừng lại ở việc “nói ngược”, “phủ định trực diện”, mà chuyển sang dẫn dắt mềm, bào mòn niềm tin xã hội một cách tinh vi hơn.

Nội dung và thủ đoạn chống phá của thế lực thù địch trước thềm Đại hội XIV

Bước sang giai đoạn trước thềm Đại hội XIV, các thế lực thù địch không từ bỏ những nội dung chống phá quen thuộc đã được triển khai trước Đại hội XIII, mà tiếp tục gia tăng các bài viết, video xuyên tạc công tác nhân sự, bôi nhọ, hạ uy tín lãnh đạo cấp cao, gieo rắc luận điệu về “đấu đá nội bộ”, “phe cánh thanh trừng” và phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng. Theo số liệu điều tra, riêng từ đầu năm 2025 đến nay, Nguyễn Văn Đài đã tán phát hơn 3.500 bài viết và video có nội dung xuyên tạc, trong đó nhiều nội dung được sản xuất hoặc hỗ trợ bởi AI, tập trung công kích công tác nhân sự, phòng, chống tham nhũng và uy tín lãnh đạo (Trần Cường, 30/12/2025).

Tuy nhiên, điểm khác biệt căn bản giữa hai giai đoạn không nằm ở nội dung cốt lõi, mà nằm ở phương thức tổ chức và triển khai hoạt động chống phá trong môi trường truyền thông số đã thay đổi sâu sắc. Nếu như trước Đại hội XIII, các nội dung xuyên tạc chủ yếu được phát tán theo cách thức trực diện, dễ nhận diện chủ thể và nguồn phát, thì trước Đại hội XIV, các đối tượng chống phá đã nâng cấp phương thức thực hiện, thông qua việc tăng cường sử dụng công nghệ AI, khai thác thuật toán đề xuất của các nền tảng số và tổ chức mạng

lưới phát tán phân tán, ẩn danh hơn. Các luận điệu chống phá công tác nhân sự và uy tín lãnh đạo vì vậy không chỉ xuất hiện dồn dập trong thời gian cao điểm, mà còn được lồng ghép tinh vi, lan tỏa dai dẳng, tạo hiệu ứng tích lũy trong nhận thức công chúng.

Bên cạnh việc tiếp tục tập trung vào các vấn đề chính trị trung tâm, các thế lực thù địch đồng thời mở rộng “vùng đệm nội dung” sang nhiều lĩnh vực đời sống - xã hội như phòng, chống tham nhũng, giáo dục, xử phạt hành chính, tai nạn, an sinh xã hội, bạo lực học đường. Thông qua thủ pháp quy nạp sai lệch, từ các vụ việc đơn lẻ suy diễn thành “bản chất của hệ thống”, các đối tượng từng bước kết nối các nội dung xã hội này với những luận điệu xuyên tạc về nhân sự, lãnh đạo và thể chế, qua đó phục vụ mục tiêu lâu dài là làm suy giảm niềm tin xã hội trong bối cảnh chuẩn bị Đại hội XIV.

Fanpage Việt Tân đăng bài ngày 12/11/2025 với nhan đề “Phòng chống tham nhũng trên... giấy”, dài hơn 1.000 chữ, xuyên tạc toàn bộ công tác “đốt lò” của Đảng, dùng ngôn ngữ mỉa mai: “Đảng gây quốc nạn lại sơn màu phòng chống, dọn cảnh tía lá nhưng “sâu chúa” vẫn đục thân găm rết”. Các đoạn như “ông Trọng đánh chuột sợ vỡ bình lại vờ tuyên bố không chỉ đánh từ vai xuống mà cả trên đầu” hay “chống tham nhũng chỉ là diễn trò tự khen nhau” nhằm hạ thấp uy tín của lãnh đạo, phủ nhận tính trong sạch và kiên quyết của cuộc chiến chống tiêu cực. Đặc biệt, bài này còn liệt kê hàng loạt con số, địa danh, vụ việc (như “trụ sở Bộ Ngoại giao thất thoát 1.700 tỉ đồng”) để tạo cảm giác “bóc trần nội tình” để người đọc tin rằng bài viết có tính điều tra.

Các bài viết, video như “Phạt - giải pháp quốc dân cho mọi vấn đề của đất nước” trên trang Facebook Việt Tân ngày 11/11 cho rằng “chính quyền chỉ biết ra luật để phạt dân, còn quan chức thì miễn tội”. Một ví dụ khác cũng trên trang này là bài “Ba tuần, ba học sinh ra đi vì bạo lực học đường, giáo dục đã xuống tận đáy?”, trong đó người viết lợi dụng các vụ việc đau lòng để chống phá. Đây là dạng xuyên tạc từ những vụ việc đơn lẻ, hiện tượng cục bộ hoặc thông tin chưa được kiểm chứng, các đối tượng suy diễn thành “bản chất của hệ thống”, “hệ quả tất yếu của thể chế”. Đây không còn là lối công kích chính trị trực diện, mà là chiến lược bào mòn niềm tin xã hội, để công chúng dần hình thành cảm nhận tiêu cực mang tính tổng thể.

Một nhóm nội dung khác có mục tiêu làm mất uy tín Nhà nước: Đó là các bài viết vu cáo Việt Nam “bao

che tội phạm”, “thỏa hiệp với Trung Quốc”, như bài “Nhà nước Việt Nam gián tiếp gây ra lừa đảo Đông Nam Á” (11/11). Bài này kể lại vụ việc tội phạm người Trung Quốc tại Myanmar, rồi quy chụp rằng “Việt Nam dung túng”, “đi đêm với Bắc Kinh”, từ đó hướng lái sang luận điệu “chính quyền mất chủ quyền, công an bảo kê”. Đây là thủ đoạn tấn công uy tín quốc tế của Việt Nam để tạo áp lực dư luận trong nước.

Dạng nội dung này đặc biệt nguy hiểm ở chỗ nó không tạo ra cú sốc thông tin tức thời, mà gây tác động tâm lý tích lũy, âm ỉ, nhất là đối với giới trẻ - nhóm công chúng có mức độ tiếp xúc cao với mạng xã hội nhưng hạn chế về kinh nghiệm chính trị và năng lực thẩm định thông tin.

Một điểm nổi bật khác của giai đoạn trước Đại hội XIV là việc các đối tượng chống phá chủ động ứng dụng công nghệ AI, Deepfake và các công cụ tạo sinh nội dung vào hoạt động tuyên truyền sai trái. Theo các tài liệu điều tra, từ năm 2024 - 2025, các đối tượng như Lê Trung Khoa, Nguyễn Văn Đài đã sử dụng AI để giả mạo giọng nói, hình ảnh lãnh đạo Đảng, Nhà nước; cắt ghép video; dựng lên các phát ngôn, “tài liệu nội bộ” và tình huống giả nhằm bôi nhọ, gây hoang mang dư luận (Trần Cường, 30/12/2025).

Khác với giai đoạn trước, các sản phẩm chống phá sử dụng AI không còn dừng ở video ngắn, hình ảnh đơn lẻ hay bài viết cảm tính, mà được thiết kế thành chuỗi nội dung dài, có kịch bản, có cấu trúc lập luận, có dẫn chứng giả được gia công tinh vi, trong đó các luận điệu sai trái được trình bày như những phân tích khách quan, điều tra độc lập hoặc phản biện chính sách. Điều này làm mờ ranh giới thật - giả, đặc biệt đối với những người dùng thiếu kỹ năng truyền thông số hoặc tiếp nhận thông tin trong trạng thái cảm xúc. Các trang như BBC News Tiếng Việt thường đưa tin có vẻ trung lập nhưng khéo léo lồng ghép ngôn ngữ tạo sự hoài nghi. Kênh youtube BBC News Tiếng Việt ngày 3/8/2025 phát hành video “Tổng Bí thư Tô Lâm: từ đại tướng công an đến nhà cải cách?”, mở đầu bằng lời khen “đổi mới”, nhưng sau đó ám chỉ sự “biến chất quyền lực” và “chuyển hóa thể chế”. Bài viết ngày 8/11/2025 trên trang Facebook Nguoi-Viet tung tin: “Hội Nghị Trung Ương 14 của Đảng CSVN bế mạc hôm 6 Tháng Mười Một “thống nhất nhân sự giới thiệu tham gia Bộ Chính Trị, Ban Bí Thư khóa 14” nhưng vẫn chưa ngã ngũ và phải chờ “quyết định tại hội nghị 15” cho thấy quyền lực của

Tổng Bí Thư Tô Lâm đã giảm phần nào”, một câu bình luận ngắn nhưng chứa đựng thông điệp xuyên tạc rằng Đảng đang mất đoàn kết. Đây là những chiêu thức điển hình trong mô hình “dần dặt mềm”, tạo cảm giác khách quan để gieo rắc nghi ngờ.

Song hành với AI, các đối tượng chống phá trước Đại hội XIV khai thác triệt để thuật toán gợi ý của các nền tảng số như Facebook, YouTube, TikTok để khuếch đại nội dung sai lệch và tạo hiệu ứng “đa số giả”. Dữ liệu quét từ khóa của nhóm tác giả cho thấy sự gia tăng đột biến của các luận điệu chống phá trong năm 2025: cụm từ “bỏ Điều 4 Hiến pháp” xuất hiện 5.020 kết quả (so với 479 năm 2024); cụm từ “phe cánh thanh trừng nội bộ” xuất hiện 190 lần (so với 9 lần năm 2024). Những con số này phản ánh rõ dấu hiệu can thiệp có chủ đích vào dòng chảy thông tin, thông qua việc sản xuất hàng loạt nội dung cùng chủ đề, tối ưu từ khóa, tương tác chéo và sử dụng mạng lưới tài khoản ẩn danh. Thuật toán nền tảng, vốn được thiết kế để tối đa hóa thời gian tương tác, vô hình trung trở thành bộ khuếch đại cho thông tin sai lệch, khiến người dùng liên tục tiếp xúc với các luận điệu tương tự, từ đó hình thành cảm giác rằng đây là “ý kiến phổ biến” hoặc “sự thật bị che giấu”.

Một điểm mới mang tính quyết định trong giai đoạn trước Đại hội XIV là tháng 12/2025, Việt Nam đã chặn Facebook đối với một số đối tượng và tổ chức chống phá như Việt Tân, Lê Trung Khoa, Nguyễn Văn Đài. Biện pháp này tạo ra tác động trực tiếp và tức thời đến cấu trúc hoạt động của các mạng lưới chống phá, buộc các đối tượng phải tái cấu trúc không gian hoạt động. Sau thời điểm này, YouTube trở thành nền tảng trọng tâm, nhờ khả năng lưu trữ nội dung dài, khó kiểm soát và dễ khai thác thuật toán đề xuất. Đồng thời, các đối tượng thành lập các hội nhóm trên Facebook dưới vỏ bọc “thảo luận pháp lý”, “chia sẻ kiến thức”, điển hình là nhóm “Luật sư Nguyễn Văn Đài và bạn”. Đây là hình thức lách kiểm soát thông qua không gian bán kín, vừa duy trì kết nối cộng đồng, vừa tiếp tục tán phát nội dung chống phá theo cách gián tiếp, khó phát hiện hơn so với fanpage công khai trước đây. Điều này cho thấy, dù bị thu hẹp không gian trên một số nền tảng, các đối tượng vẫn thích ứng nhanh, linh hoạt và ngày càng tinh vi.

Từ những phân tích trên, có thể khẳng định rằng: hoạt động chống phá Đại hội Đảng trong bối cảnh truyền thông số hiện nay là một hiện tượng đa tầng, trong đó công nghệ chỉ là điều kiện, còn nội dung thao túng nhận

thức mới là chính. Việc xây dựng thể trận truyền thông chủ động vì vậy không thể chỉ dựa vào biện pháp kỹ thuật hay pháp lý, mà cần đặt trên nền tảng hiểu biết sâu sắc về cơ chế hình thành, lan tỏa và cố kết nhận thức xã hội trong môi trường truyền thông thuật toán hóa.

2.2. Yêu cầu đặt ra trong việc xây dựng thể trận truyền thông chủ động

Thực tiễn chống phá hai kỳ Đại hội XIII và XIV cho thấy, các thế lực thù địch không thay đổi mục tiêu mà chỉ thay đổi phương thức triển khai, lợi dụng công nghệ AI, thuật toán nền tảng và mô hình dẫn dắt nhận thức gián tiếp, phi đối đầu. Trong bối cảnh đó, xây dựng thể trận truyền thông chủ động không thể tiếp tục dựa trên tư duy ứng phó sự vụ, phản bác từng tin giả đơn lẻ, mà phải chuyển sang tư duy chiến lược, chủ động kiến tạo, dẫn dắt và bảo vệ không gian nhận thức xã hội. Từ các phân tích thực trạng nêu trên, có thể rút ra một số yêu cầu cốt lõi sau đây:

Thứ nhất, chuyển từ phản ứng bị động sang dự báo và ngăn chặn sớm các kịch bản chống phá.

Hoạt động chống phá trước Đại hội XIV cho thấy rõ dấu hiệu được tổ chức theo kịch bản dài hạn, với sự lặp lại có chủ đích của các khung diễn giải. Trong bối cảnh đó, truyền thông chủ động không thể tiếp tục vận hành theo logic “đi sau dập lửa”, mà phải đi trước một bước trong nhận diện nguy cơ, coi việc dự báo các kịch bản chống phá là nhiệm vụ trung tâm của thể trận truyền thông chủ động.

Thực tiễn trước thềm Đại hội XIV cho thấy Việt Nam đã chủ động hơn trong việc can thiệp từ sớm vào hạ tầng và kênh truyền dẫn thông tin chống phá. Một trong những biểu hiện rõ nét là việc áp dụng các biện pháp kỹ thuật và pháp lý nhằm chặn, hạn chế hoạt động của các fanpage, tài khoản và tổ chức chống phá có hệ thống, trong đó có các đối tượng và tổ chức như Việt Tân, Lê Trung Khoa, Nguyễn Văn Đài. Việc chặn fanpage và hạn chế hoạt động của các đối tượng đã làm gián đoạn chuỗi lan truyền quen thuộc mà các đối tượng đã xây dựng trong thời gian dài, khiến việc tiếp cận công chúng đại trà trở nên khó khăn hơn, góp phần ổn định môi trường dư luận chung. Tuy nhiên, chính thực tiễn này cũng cho thấy bản chất phức tạp của không gian truyền thông số thế hệ mới. Sau khi bị hạn chế trên Facebook, các đối tượng chống phá không chấm dứt hoạt động, mà nhanh chóng dịch chuyển sang YouTube và các nhóm kín, nhóm trá hình trên chính nền tảng này.

Sự dịch chuyển này cho thấy ngăn chặn kỹ thuật chỉ là điều kiện cần, nhưng chưa đủ để vô hiệu hóa hoàn toàn các kịch bản thao túng nhận thức. Hiệu quả của các biện pháp này chỉ có thể được bảo đảm khi đi kèm với năng lực dự báo nội dung và kịch bản chống phá.

Để làm được điều này, cần xây dựng năng lực giám sát - phân tích - dự báo dư luận trên không gian mạng một cách bài bản và có hệ thống. Trước hết, việc khai thác dữ liệu lớn (big data) cho phép theo dõi biến động từ khóa, chủ đề và cảm xúc xã hội theo thời gian thực, qua đó phát hiện sớm những xu hướng bất thường trước khi chúng đạt tới ngưỡng lan truyền rộng. Chẳng hạn, sự xuất hiện đồng loạt của các video, bài viết mang giọng điệu hoài nghi về công tác phòng chống tham nhũng, dù xuất phát từ các sự kiện rời rạc, có thể được nhận diện như một tín hiệu cảnh báo sớm về một chiến dịch dấy nhận thức đang hình thành. Bên cạnh đó, phân tích mô hình lan truyền thông tin, bao gồm tốc độ chia sẻ, mạng lưới tài khoản trung gian và sự tham gia của bot hoặc tài khoản ẩn danh, giúp phân biệt giữa dư luận tự nhiên và dư luận bị thao túng. Cần đề phòng với các nội dung chống phá không lan truyền mạnh ngay từ đầu, mà được “nuôi” trong các cộng đồng nhỏ, sau đó mới được khuếch đại khi đạt đủ độ chín về tâm lý xã hội. Nếu không có công cụ và phương pháp phân tích phù hợp, những giai đoạn “ủ mầm” này rất dễ bị bỏ qua.

Chỉ khi dự báo chính xác được các nguy cơ có thể bùng phát, lực lượng truyền thông mới có thể chuẩn bị nội dung phản ứng từ sớm, lựa chọn thông điệp, kênh truyền tải và thời điểm can thiệp một cách chiến lược.

Thứ hai, xây dựng nội dung chính thống hấp dẫn, đúng thời điểm.

Một điều kiện quan trọng giúp các luận điệu xuyên tạc lan tỏa dai dẳng chính là khoảng trống thông tin chính thống, đặc biệt trong các lĩnh vực nhạy cảm liên quan trực tiếp đến niềm tin chính trị - xã hội: Các vấn đề như công tác nhân sự Đại hội, phòng chống tham nhũng, xử lý cán bộ vi phạm, hay các sự cố xã hội (bạo lực học đường, tai nạn, xử phạt hành chính...). Khoảng trống này tạo ra “vùng xám nhận thức”, nơi công chúng thiếu căn cứ đầy đủ để tự hình thành đánh giá, từ đó dễ bị dẫn dắt bởi các diễn giải cảm tính hoặc xuyên tạc. Trong giai đoạn 2024 - 2025, nhiều chiến dịch chống phá không bắt đầu bằng việc tung tin giả hoàn toàn, mà bằng cách đón đầu sự chậm trễ của thông tin chính thống. Chẳng hạn, trong các vụ việc xử lý cán bộ vi phạm pháp luật,

khi thông tin mới dừng ở mức thông báo ngắn gọn về quyết định kỷ luật, các đối tượng chống phá nhanh chóng tung ra các bài viết suy diễn về “đấu đá phe phái”, “thanh trừng nội bộ”, gán ghép các sự kiện riêng lẻ thành một “kịch bản quyền lực” giả định. Khi công chúng tiếp nhận các luận điệu này trước khi có thông tin giải thích đầy đủ từ nguồn chính thống, hiệu ứng định kiến ban đầu đã hình thành và rất khó đảo ngược hoàn toàn.

Có thể khẳng định rằng “đúng sự thật” không còn là điều kiện đủ trong môi trường truyền thông thuật toán hóa; điều kiện cần là thông tin phải đến đúng thời điểm, đúng đối tượng và đúng định dạng. Khi thông tin chính thống chậm hơn dòng chảy dư luận, hoặc không được “đóng gói” phù hợp với thói quen tiếp nhận của người dùng, nó dễ bị chìm trong biển thông tin hoặc bị diễn giải lại theo hướng bất lợi. Thực tiễn cho thấy, những nội dung giải thích rõ vì sao phải xử lý nghiêm vi phạm, vì sao công tác nhân sự được tiến hành chặt chẽ, minh bạch sẽ có hiệu quả cao hơn trong việc củng cố niềm tin so với các thông báo mang tính mệnh lệnh hoặc liệt kê. Việc tận dụng các định dạng truyền thông hiện đại như video ngắn, đồ họa thông tin, hay các sản phẩm giải thích chuyên sâu nhưng ngắn gọn cũng tiếp cận công chúng, đặc biệt người trẻ hiệu quả hơn. Do đó, xây dựng thể trận truyền thông chủ động đòi hỏi một sự chuyển đổi căn bản từ mô hình truyền thông “đúng nhưng chậm” sang mô hình “đúng - kịp thời - dễ tiếp cận”. Lấp đầy khoảng trống thông tin một cách chủ động chính là hình thức phòng ngừa hiệu quả nhất đối với các chiến dịch chống phá tinh vi.

Thứ ba, phối hợp liên ngành - từ Nhà nước đến xã hội.

Trong bối cảnh các chiến dịch chống phá ngày càng mang tính liên nền tảng, xuyên biên giới và phân mảnh cao, với sự tham gia đồng thời của cá nhân, tổ chức phản động, công nghệ AI, bot tự động và các cơ chế khuếch đại thuật toán... yêu cầu mang tính tất yếu là hình thành một mạng lưới phối hợp liên ngành, trong đó mỗi chủ thể giữ một vai trò chức năng riêng nhưng gắn kết trong một chiến lược tổng thể.

Các cơ quan quản lý nhà nước giữ vai trò trung tâm trong việc định hướng chiến lược, hoàn thiện khung pháp lý và tổ chức thực thi. Báo chí chính thống đóng vai trò nòng cốt trong việc kiến tạo và định hướng dư luận xã hội. Đồng thời, các tổ chức công nghệ và doanh nghiệp nền tảng giữ vai trò ngày càng quan trọng trong

bối cảnh thuật toán và AI chi phối mạnh mẽ dòng chảy thông tin. Ngoài ra, lực lượng an ninh mạng và các cơ quan chuyên trách bảo vệ an ninh thông tin tham gia xử lý các vụ việc cụ thể, đóng vai trò kết nối dữ liệu, cảnh báo sớm và tham mưu chiến lược cho các cơ quan truyền thông. Đặc biệt, một điểm tiến bộ trong tư duy xây dựng thể trận truyền thông chủ động giai đoạn hiện nay là sự mở rộng phạm vi phối hợp ra toàn xã hội, coi cộng đồng người dùng không chỉ là đối tượng tiếp nhận thông tin, mà là một chủ thể tham gia bảo vệ không gian truyền thông. Nhiều nội dung chống phá bị vô hiệu hóa nhanh chóng khi được cộng đồng phát hiện, phản biện và báo cáo kịp thời.

Khi dữ liệu được chia sẻ kịp thời, chiến lược truyền thông được thống nhất, quy trình phản ứng được chuẩn hóa và ranh giới pháp lý được xác định rõ, các thông tin độc hại sẽ bị khống chế ngay từ giai đoạn đầu, trước khi lan truyền rộng.

Thứ tư, củng cố pháp lý và nâng cao “sức đề kháng” xã hội

Pháp luật nếu chỉ dừng ở việc “đuổi theo xử lý vi phạm” sẽ luôn ở thế bị động trước sự thích ứng nhanh của các đối tượng chống phá. Do đó, yêu cầu đặt ra là tiếp tục hoàn thiện pháp lý theo hướng chủ động, dự liệu trước các rủi ro mới, đặc biệt liên quan đến nội dung do AI tạo ra, Deepfake, quảng cáo chính trị trá hình và các hình thức tài trợ nội dung xuyên biên giới. Việc quy định rõ trách nhiệm của nền tảng, trách nhiệm của người sản xuất, phát tán nội dung và cơ chế phối hợp xử lý sẽ giúp thu hẹp “vùng xám pháp lý” mà các thế lực thù địch thường lợi dụng.

Song song với củng cố pháp lý, một trụ cột có ý nghĩa chiến lược lâu dài là nâng cao “sức đề kháng” xã hội trước thông tin sai lệch và thao túng nhận thức. Giáo dục truyền thông vì vậy là yếu tố quyết định trong việc phòng ngừa từ gốc các chiến dịch chống phá. Khi người dùng hiểu rằng nội dung họ nhìn thấy không phải là “toàn bộ sự thật”, mà là kết quả của lựa chọn thuật toán; khi họ có khả năng nhận diện dấu hiệu của quy nạp sai lệch, dẫn dắt cảm xúc, thì tác động của các luận điệu thù địch sẽ giảm đáng kể. Nâng cao “sức đề kháng” xã hội không đồng nghĩa với việc hạn chế quyền tiếp cận thông tin hay bó hẹp không gian tranh luận. Ngược lại, đó là quá trình trao quyền nhận thức cho công chúng, giúp họ tham gia không gian mạng một cách chủ động, có trách nhiệm và tỉnh táo. Trong đó, vai trò của báo chí, các tổ

chức xã hội và gia đình trở nên đặc biệt quan trọng trong việc hình thành thói quen tiếp nhận thông tin có chọn lọc, dựa trên bằng chứng và lập luận, thay vì cảm xúc nhất thời.

Khi pháp luật tạo ra hành lang an toàn và xã hội có khả năng tự bảo vệ về nhận thức, thể trận truyền thông chủ động sẽ đạt được trạng thái tự ổn định và tự điều chỉnh. Đây chính là mục tiêu lâu dài trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng: không chỉ ngăn chặn thông tin xấu độc trước mỗi kỳ đại hội, mà xây dựng một môi trường truyền thông lành mạnh, nơi các chiến dịch chống phá khó tồn tại và thao túng dư luận.

3. Kết luận

Nghiên cứu cho thấy hoạt động chống phá các kỳ Đại hội Đảng của các thế lực thù địch luôn vận động, biến đổi gắn chặt với bối cảnh và cấu trúc của môi trường truyền thông số. So sánh giữa giai đoạn trước thềm Đại hội XIII và Đại hội XIV cho thấy sự khác biệt mang tính bản chất không nằm ở mục tiêu chống phá mà chủ yếu ở phương thức và trình độ triển khai. Nếu như trước Đại hội XIII, các hoạt động chống phá còn mang tính trực diện, dễ nhận diện và phụ thuộc nhiều vào chủ thể phát tán, thì trước Đại hội XIV, chúng đã chuyển sang mô hình tinh vi hơn, dựa trên AI, thuật toán nền tảng và các chiến lược thao túng nhận thức dài hạn.

Trên cơ sở nhận diện rõ các thủ đoạn mới, bài viết khẳng định yêu cầu tất yếu của việc xây dựng thể trận truyền thông chủ động, chuyển từ phản ứng bị động sang dự báo sớm, từ phản bác đơn lẻ sang phản ứng chiến lược, từ nỗ lực đơn ngành sang phối hợp liên ngành và toàn xã hội. Đồng thời, việc củng cố hành lang pháp lý và nâng cao “sức đề kháng” truyền thông của công chúng được xem là giải pháp căn cơ, mang tính bền vững. Chỉ khi kết hợp đồng bộ giữa thể chế, công nghệ, truyền thông và năng lực nhận thức xã hội, thể trận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng mới có thể phát huy hiệu quả trong bối cảnh truyền thông số và AI phát triển mạnh mẽ hiện nay./.

1. Trần Cường (30/12/2025). *Lê Trung Khoa dùng AI, Deepfake dựng video xuyên tạc để kiếm tiền bất chính*, Báo Thanh niên Online, <https://thanhnien.vn>.